

Antonín Šindelář, starosta

*Občanům všechno nejlepší
v roce 2017 přeje redakční
rada Obecních listů!*

GRATULACE 2017:

Srdečně gratulujeme všem, kteří oslavili nebo budou slavit svá jubilea. Přejeme jim vše nejlepší, hodně zdraví, štěstí a spokojenosti do dalších let.

Hana Špatenková, evidence obyvatel

Únor 2017

paní Vlasta Kučerová z Horních Bučic
paní Helena Slavíková z Vrdů
paní Eva Chudobová z Dolních Bučic
pan Josef Koutný z Vrdů
pan Ladislav Čochnář z Vrdů
paní Vlasta Mislerová z Vrdů
paní Milada Šmídová ze Zbyslavi
pan Rudolf Pavlas z Dolních Bučic
pan Miroslav Kratochvíl z Dolních Bučic

Březen 2017

pan Michal Hospodka z Vrdů
pan František Novák z Vrdů
paní Marie Kosprdová z Dolních Bučic
paní Zdeňka Šubrtová z Vrdů
paní Ludmila Jarošová z Horních Bučic
paní Jiřina Kašparová z Vrdů

Z ČINNOSTI TS VRDŮ

VÝZVA!

Zveme občany dne 16. března 2017, od 17 hodin do Kulturního domu ve Vrdech na přednášku o "Kotlíkové dotaci".

-mly-

OZNÁMENÍ!

Zastupitelstvo obce vrdy na prosincovém zasedání schválilo většinovým hlasováním, že od 1. ledna 2017 poplatek za svoz komunálního odpadu v naší obci činí na osobu a rok 0 Kč.

-mly-

SVOZ ODPADU V TOMTO ROCE

BIO ODPAD: každý sudý týden počínaje od 5. dubna do 27. listopadu 2017

NEVEZPEČNÝ ODPAD: 10. a 11. května 2017; 18. a 19. října 2017

VELKOOBJEMOVÝ ODPAD: 6. května 2017 a 21. listopadu 2017

OHLÉDNUTÍ ZA TANEČNÍM KURZEM

Ohlédnutí za tradičním 48. tanečním kurzem pořádaným Obcí Vrdy v roce 2016 a 23. tanečním kurzem pod vedením profesionálních tanečních mistrů manželů Antonína a Jany Novákových v sále KD Vrdy.

Účast byla mimořádná – přihlášeno 39 tanečníků – výpomocí celkem 20 tanečních párů. V průběhu 14 lekcí složených ze 2 prodloužených, věnečku a mikulášské se mladí protančili za hudebního doprovodu skupiny V.I.P. Zdeňka Jeřábka a s účastí pana Františka Štěrbý, do závěrečného plesu, který se konal ve večerních hodinách dne 3. 12. 2017.

Za to, že jsou "naše taneční" vyhlášené v širokém okolí, děkujeme všem, kteří se podílí na jejich organizaci. Tímto zveme všechny příznivce tance na letošní 49. ročník, který bude vyhlášen v průběhu měsíce března 2017. Informace na www.obecvrdy.cz.

Jana Špinarová,
asistentka Obecního úřadu

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

V sobotu dne 10. prosince 2016 pan starosta Antonín Šindelář slavnostně přivítal tyto děti jako naše nové občany:

Ondřej Vesecký, syn Ivany a Petra Vesec-kých, bytem Dolní Bučice, Svobody 97

Apolena Fraňková, dcera Veroniky a Lu-káše Fraňkových, bytem Vrdy, K Tupárovu 401

Natálie Tomíšková, dcera Dagmar a Mi-lana Tomíškových, bytem Vrdy, Sluneční 343

Ondřej Novosád, syn Zdenky a Romana Novosádových, bytem Horní Bučice, Čáslavská 62

Daniel Schovanec, syn Denisy Pololá-níkové a Jiřího Schovance, bytem Vrdy, Sluneční 345

Milan Novák, syn Kristýny a Milana No-vákových, bytem Vrdy, Sluneční 327

Matěj Ondrášek, syn Moniky a Milana Ondráškových, bytem Dolní Bučice, Ty-lova 151

Lukáš Hofman, syn Veroniky a Jana Ho-fmanových, bytem Dolní Bučice, S.K.Ne-umanna 126

Martina Pízová, dcera Markéty a Pavla Pízových, bytem Zbyslav, Havlíčkova 54

David Rokos, syn Magdalény a Milana Rokosových, bytem Dolní Bučice, Kos-monautů 221

PONDĚLÍ / 7:00–10:00 / 16:30–19:30
STŘEDA / 10:00–13:00 / 16:30–19:30
PÁTEK / 16:00–18:00 /
/mimo prvních pátků v měsíci /
telefon / 315 555 507 / 602 525 523
e-mail / knihovna@obecvrdy.cz

LiStOVáNí.cz

11. 12.

| 16:00 | Kluk, co se koupal s piraňami (pro děti)

| 17:00 | Muž, který miloval Ingveho (pro dospělé)

Mladí, nadšení a divadlu i knihám oddaní herci ze souboru Lukáše Hejlíka pobavili, zahráli u srdce i donutili k zamyšlení. Bylo plno a herci si získali další duše, které se budou rády vracet, neboť kdo jednou zkusí, už nechce jinak.

2. 3.

| 14:00 | Hrátky s pamětí pro seniory s Dagmar Strbíkovou

Paní Strbíková je trenérkou paměti II. stupně. Má léta praxe i spokojené účastníky pravidelných kurzů nejen v kutnohorské knihovně. Vyzkoušet si, co trénování paměti obnáší, jste si mohli již na setkání seniorů v předvánočním čase v Kulturním domě Vrdy a proto víte, že se není čeho bát. Nikdo vás nebude zkoušet ani do ničeho nutit. Vy sami si v milém kolektivu a přátelské atmosféře vyzkoušíte, jak své paměti různými technikami pomoci proti zapomínání. Zapojit se můžete kdykoli, účast na každém kurzu není povinná, i když je výhodou. Plánujeme pravidelná setkání jednou měsíčně a to v měsících únor, březen, duben a potom říjen, listopad a prosinec. Účast je zdarma.

STALO SE...

Halloweenská dílna pro děti s Kačkou Dolejší byla velice úspěšná. Pro veliký zájem dětí jsme nakonec museli uspořádat dvě setkání, na kterých se sešlo celkem 32 dětí a odnesly si krásnou podzimní výzdobu do pokoje.

Hororová noc v knihovně se letos nesla v duchu knihy Siroťčinec slečny Peregrinové pro podivné děti autora Ramsona Riggse. Děti to letos neměly ani trochu snadné – musely na hororovou noc přinést i svůj vlastní literární počin (mnoho bylo opravdu zdařilých). Během noci pak plnily úkoly, četli jsme si jejich příběhy a taky rozebírali podstatu lidského strachu. Byla to opravdu moc zajímavá debata. Všichni navíc přišly v úžasných kostýmech, které jsou rok od roku zajímavější a propracovanější, velice to oceňuji. Za pohoštění moc děkujeme maminkám a za sladké ceny do půlnoční bojovky, vstřícnost a ochotu pak panu Duškovi z potravin Lahůdky Dušek.

V Ilustrátorské show Adolfa Dudka jsme letos Malovali Vánoce. Krásně jsme se na nadcházející svátky naladili, hodně jsme se nasmáli a dokonce jsme si zazpívali i koledy. Video z této akce můžete zhlédnout na FB Knihovna Vrdy.

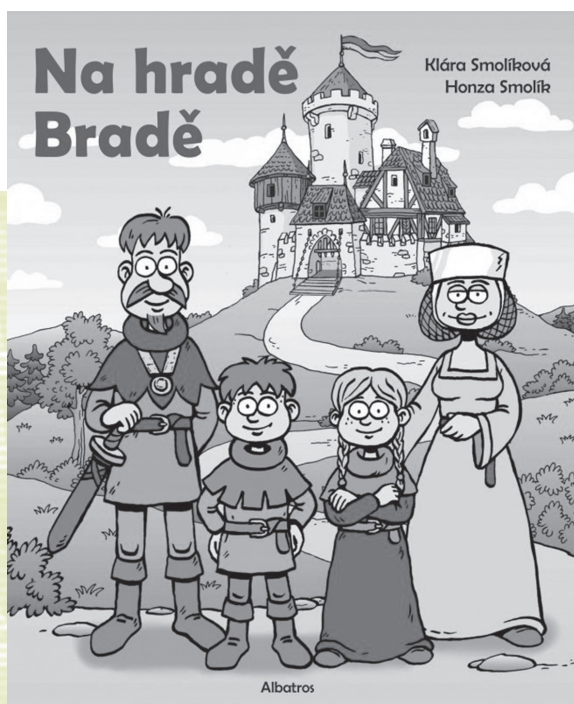
27. 1. 16:00: Beseda s Blankou Milfaitovou, královnou marmelád
Místní knihovnu navštívila královna marmelád, Blanka Milfaitová i s celou rodinou. Atmosféra byla velice přátelská a diváci si odnášeli nejen Blančiny knihy „Příběh opravdové vášně“ a „Příběh psaný do vody“, ale i její celosvětově nejlépe hodnocené marmelády, které od ní odebírá nejen Hrad, ale i britská královna.

6. 2. – 31. 3.

| výstava komiksů Kláry a Honzy Smolíkových Na hradě Bradě |

Výstava oblíbených komiksů bude k vidění v chodbách knihovny. Tento komiksový seriál vycházel i v časopise Sluníčko. Těšte se na veselé příběhy Bertíka a Bibi, dětí barona Barnabáše a baronky Berty. Knihu si můžete Vvnaší knihovně samozřejmě vypůjčit.

17. 3.

| od 15:30 | beseda a workshop s Klárou Smolíkovou a knihou Na hradě Bradě: Komiksem ke čtenářství |

Komiksové příběhy rodiny Bradových vytvoří kouzelné kulisy pro hry a živé obrazy. Společně s Bertíkem a Bibi navštívíme pohádkové bytosti z hradu i podhradí. Workshop je určen dětem předškolního věku až do 4. třídy. Rádi ovšem přivítáme kohokoli s duší dítěte.

26. 3.

| od 15:00 | "O princí Čekankovi" |

Princ Čekanka a jeho věrný oř Zagroškudla se vydávají na cestu za princeznou. Potkají spoustu neobyčejných bytostí – loupežníky, kteří vyloupí cukrárnu, žirafu jménem Teta Běta sedící na stromě, čarodějnici Pucnohu, kapra vyprávěcího vtipy... Originální pohádka známého českého autora vystavená na klasickém schématu, protkaná velkou dávkou jazykové hravosti, vtipu a nonsensu. Knížka je plná slovních hříček a nečekaných zvrátů, které z ní dělají jednu z nejvýraznějších současných pohádek. Nepředvídatelný příběh, který potěší všechny generace a dětské LiStOVáNí konečně představuje nějakého prince. Prince Čekanku! Účinkují: Tomáš Drá-pela a Pavel Oubram.

3. 3.

| od 16:00 | beseda s Babkou Ďapkou ke knize Snění Babky Ďapky |

Spisovatelka Anna Johana Nyklová získala svou přezdívku Babka Ďapka, když se ve svých dvaasedmdesáti letech vydala na vlastní pěst na Nový Zéland. Po návratu jí vyšla kniha Babka Ďapka na konci světa. I přes svůj pokročilý věk je autorka velmi vitální. Mimo jiné studuje na Univerzitě třetího věku. O svůj životní optimismus se podělí na autorském čtení knihy Snění Babky Ďapky a vyprávění o životě. Tato elánem a energií oplývající dáma si vydává své knihy na vlastní náklady a k nám ve svých 86 letech přijede vlakem.

31. 3. | od 19:00 – 1. 4. do 8:30 |

| Noc s Andersenem pro děti 1. – 4. třídy |

Noc s Andersenem je kouzelná pohádková noc pro děti plná her, soutěží, pohádek, sladkých cen i zážitků na celý život. Toto přespání v knihovně má svou tradici, letos se v českých i zahraničních knihovnách, školách, muzeích i třeba ambasadách přespává již po 17. Účast je nutné zajistit pomocí přihlášky, které budou k dispozici nejdéle začátkem března v knihovně.

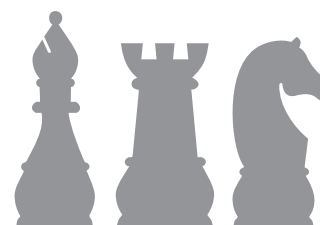
| duben |

vernisáž a výstava výtvarných prací dětí prvních tříd ZŠ Vrdy

KROUŽKY

JE LIBO ŠACHY, LOGOPEDII NEBO TURISTICKÝ KROUŽEK?

Zatím se nám nepodařilo pro nízký zájem otevřít kroužky šachů, logopedie a nápravy řeči a turistický kroužek. Pokud byste měli zájem – napište, zavolejte nebo přijďte do knihovny. Kontakty naleznete v horním levém rohu.

CUKROVARNICKÉ PAMĚTI ANEB SLADKÝ ŽIVOT OBCE VRDY

Historie obce Vrdy se prokazatelně píše již 738 let. Celá jedna pětina tohoto času je přitom svázána s existencí zdejšího cukrovaru, který byl založen před 161 lety, v roce 1856. Od první kampaně, která začala v říjnu 1858, až do té poslední uplynulo (i s přestávkami) 150 let, během kterých závod zpracoval miliony tun řepy a vyrobil statisíce tun cukru, protéklo jím moře říční vody a co hlavní – v provozech se vystřídaly tisíce pracovníků mnoha generací. To samozřejmě významně přispělo k rozvoji obce a jejího okolí.

Cukrovar ve Vrdech, o kterém bude především řeč, ovšem nebyl prvním zpracovatelem cukrovky v obci. Již v roce 1851 se o výrobu cukru v malém pokoušel místní rolník Václav Drahokoupil. Jeho podnik později noví majitelé přebudovali na sušárnu čekanky, kterou si od nich nejprve pronajal a v roce 1900 odkoupil Antonín Štefan. Řada dalších cukrovarů fungovala i v okolních obcích. V roce 1868 byl v Dolních Bučicích založen rolnický cukrovar. Ten díky dobré surovinové základně a zajištěnému přístupu k vodě slušně prosperoval. V roce 1893 proběhla významná přestavba včetně rekonstrukce koteln. Změnila se i právní forma – Akciová továrna na cukr fungovala až do roku 1911.

Další cukrovary pracovaly například v Čáslavi (od 1811), ve Žlebech (1812), v Kutné Hoře (1841), v Hostačově (1846), v Močovicích (1870), v Tupadlech (1870), v Žákách (1910). Cukr se vařil i v Žehušicích, Drobovicích, ve Filipově, Okřesanči, Golčově Jeníkově. V některých se výroba udržela jen několik let, některé podniky naopak pracovaly poměrně dlouho. Ve Žlebech do roku 1929, v Močovicích do 1930, v Hostačově proběhla poslední kampaň v roce 1958.

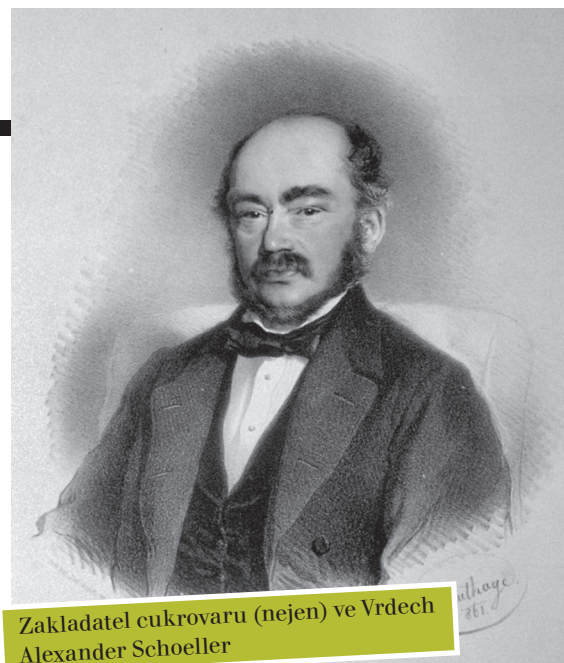
Tak velký počet cukrovarů na relativně malém prostoru byl nepochybně dán zdejšími dobrými podmínkami pro pěstování cukrovky (i když některé nejstarší cukrovary původně vařily škrobový cukr z brambor – například v Čáslavi nebo v Kutné Hoře). Díky tomu se Čáslavsko podílelo na přelomu 19. a 20. století celou jednou třetinou na produkci cukru v českých zemích.

Ale pojďme zpět do Vrdů. Nebo raději nejdřív do Vídně, za Alexandrem Schoellerem (1805 – 1886), členem velkopodnikatelské rodiny, obchodníkem, bankéřem, zakladatelem mnoha podniků (spolupracoval i s Alfredem Kruppem), mimo jiné i řady cukrovarů – v Rakousku, Uhrách i českých zemích. Zde ještě před Vrdy vybudoval roku 1850 cukrovar v Čakovicích, 1854 koupil a rozšířil Patzeltův cukrovar v Čáslavi. Byl největším cukrovarnickým podnikatelem v Čechách a jedním z nejvýznamnějších plátců daně v Rakousku – Uhersku. Vyznamenal a do rytířského stavu ho povýšil sám císař, proto o něm můžeme číst také jako o baronu Alexandru von Schoeller.

Založením cukrovaru ve Vrdech se Schoeller „strefil“ do velké cukrovarnické konjunktury 60. a 70. let 19. století. V roce 1873 se 235 českých cukrovarů podílelo z 90% na produkci cukru v celé monarchii. Masové zakládání zpracovatelských kapacit brzy vyvolalo boj o surovinu i problémy s odbytem nadprodukce. A to nejen u nás, cukerná krize nabyla v letech 1884 – 8 celosvětového rozměru. Na valné hromadě Hospodářského spolku čáslavského si v roce 1884 na situaci stěžoval ředitel žlebského velkostatku Josef Holešovský. Důvody viděl v německé konkurenci, využívající domácích daňových úlev k průniku na západní trhy dumpingovými cenami cukru. Další příčinou byl podle něj i rozvoj cukrovarnictví v Rusku, které dosud představovalo významné odbytiště. Odvětví se však rychle vzpamatovalo, statistiky dokazují, že v 90. letech představovala výroba českých cukrovarů 20% světové produkce této komodity.

Počátek Schoellerova podnikání ve Vrdech byl skromný, vinou omezených možností nákupu cukrovky jí během první kampaně cukrovar zpracoval jen 13 300 tun. Již rok nato ale získává do pronájmu dvory Výčapy, Vlačice, později i Žehušice a Horní Bučice. I díky tomu podnik přestál krizi a mohl se dále rozšiřovat. V roce 1905 proběhla rozsáhlá rekonstrukce. O rok později byla uzavřena filiálka v Čáslavi, stroje odtud byly odvezeny a budovy prodány pánům dr. Emilu Pickovi a Františku Meislovi, zakladatelům Kosmosu.

V roce 1910 se firma změnila na Cukrovary Schoeller a spol., akciová společnost (kromě Vrdů sem patřily Čakovice, Mratín, Mnichovo Hradiště a Kralupy). V následujícím roce došlo k odkupu konkurenčního dolnobučického cukrovaru, který byl následně zrušen a veškerá výroba se přesunula do Vrdů. Zdejší cukrovar se tak stal nejvýznamnějším na Čáslavsku. Až do 30. let 20. století pak výrobní kapacita

Zakladatel cukrovaru (nejen) ve Vrdech
Alexander Schoeller

Velký význam měla železniční vlečka

Za císaře pána...

Budovy cukrovaru byly cenné
i po architektonické stránce

Řepa kam se podíváš

cukrovaru rostla. Výjimkou byla válečná léta a krátká krize v polovině 20. let. V době vzniku Republiky československé v roce 1918 pracovaly na jejím území 163 cukrovary, mezi nimi samozřejmě Vrďy.

Tricátá léta však přinesla další obrovskou krizi z nadvýroby a v jejím důsledku pokles cen pod výrobní náklady. Situaci se v roce 1931 zabývala Mezinárodní cukerní rada, ve které mělo Československo zastoupení. Ta na svém zasedání v Bruselu (!) přijala tak zvanou Chadbourneovu dohodu, která zavazovala účastnické státy omezit produkci cukru a snížit osevní plochy cukrovky tak, aby byly přednostně zlikvidovány přebytky z minulých let. Dopady byly pro řadu podniků – Schoellerovy nevyjímaje – fatální. Jestliže v kampani 1930/1 vyrobily cukrovary v ČSR 1.126 tisíc tun cukru, v kampani 1932/3 to bylo jen 625 tisíc tun. Dohoda, ukončená v roce 1934, však kýžený efekt nepřinesla, následovala ji proto v roce 1936 dohoda z Londýna, omezující vývozní kontingenty. Nicméně Vrďy přečkaly i toto nepříznivé období.

V dobré kondici se vrđský cukrovar nacházel i těsně před druhou světovou válkou. Ve stručné historické studii Josefa Doškaře se můžeme dočíst: „Územní změny roku 1938 zúžily sice tuzemské odbytiště, avšak události z roku 1939 vyvolaly velmi čilou poptávku po cukru jak doma, tak i v zahraničí. Bylo by si přáti, aby tento zájem zůstal trvalým, aby náš průmysl a naše řepářství mohly lépe využít svých výrobních možností k blahu a hospodářskému posílení naší vlasti.“ Jak to s naší vlastí a jejím blahem po roce 1939 bylo, netřeba připomínat.

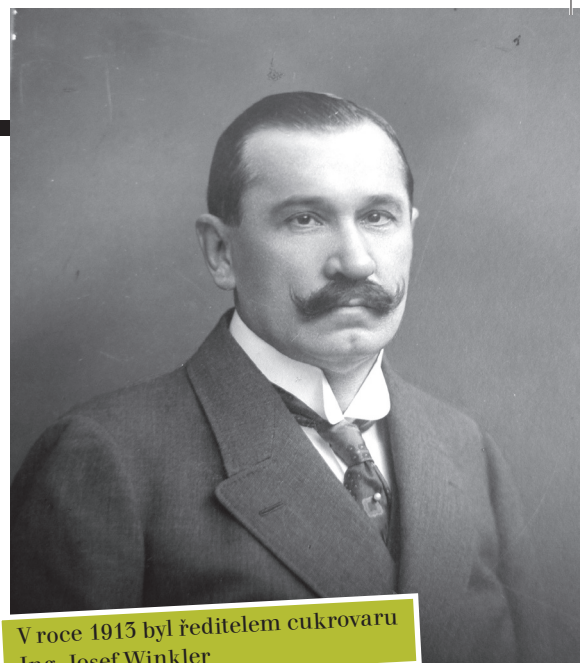
V majetku rodiny Schoellerů se cukrovar ve Vrdech udržel 92 let. Konec přineslo až do znárodnění v roce 1948. Následovala celá řada změn, na počátku 50. let tu nacházíme Cukrovar a rafinerii cukru ve Vrdech, národní podnik. Od roku 1951 se spolu s Hostačovem mění na Čáslavské cukrovary, národní podnik. Celé odvětví pak zaštiťovala Hlavní správa cukrovarů při ministerstvu potravinářského průmyslu. V této době byl závod dále rozšiřován a modernizován. Původní kvasírna spódia byla v roce 1951 nákladem téměř 300 tisíc Kčs přestavěna na kotelnu, vybavenou hnědouhelným kotlem Fairbairn. V pětapadesátém roce byla vedle kostkárny postavena šatna pro ženy. Nejdůležitější ale byla samozřejmě modernizace technologických celků. Ta pokračovala i v šedesátých a následujících letech. Postupně se zvyšovala i zpracovatelská kapacita závodu, která v 90. letech dosahovala 1 000 tun za 24 hodin, tedy asi 90 000 tun za kampaň.

Pokračovaly ovšem i změny organizační struktury. Závod ve Vrdech byl nějaký čas součástí n.p. Pardubické cukrovary, od roku 1958 patřil pod Kolínské cukrovary. V roce 1981 se stal koncernovým podnikem, aby se o osm let později změnil na státní podnik. Po privatizaci se stává v roce 1991 součástí akciové společnosti Union cukr Kolín, do které vstupuje francouzský kapitál. Francouzi společnost, ve které kromě Vrđů figurovaly cukrovary v Českém Brodě, Cerhenicích a Nymburce na přelomu let 1997/8 kapitálově zcela ovládli – a postupně zavřeli. Ve Vrdech se provoz po 142 letech zastavil 3. 3. 1998.

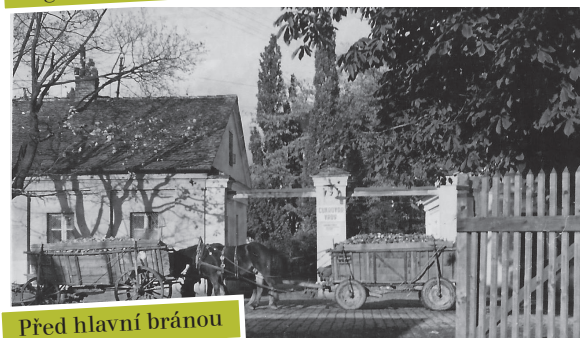
Tehdy asi jen málokdo věřil, že zdejší cukrovar, poté co společnost upadla do konkurzu, nepotká stejný osud, jako jeho někdejší soupeřky – totiž postupná změna v mrtvé ruiny. Avšak i zázraky se občas dějí. Ovšem ne bez příčiny. Zasluhou tehdejšího vedení byl cukrovar v okamžiku zrušení výroby skutečně hermeticky uzavřen, to zabránilo jinak a jinde obvyklému drancování. I díky tomu se na podzim 1999 našel kupec – společnost Dehtochema Bitumat podnikatele Otakara Mořky. Přestože výrobní program této společnosti z Bělé pod Bezdězem byl a dosud je zaměřen především na výrobu střešních krytin a hydroizolačních materiálů, ve Vrdech skutečně obnovil výrobu cukru. První kampaň 2000/2001 byla kvůli nedostatku suroviny „slabší“, zpracovalo se při ní 62 000 tun řepy, která se „proměnila“ na 16 000 t cukru.

S novou kapitolou fungování cukrovaru jsou spojeny další rekonstrukční a modernizační práce. Nastupuje automatizace, je nainstalován řídicí systém Centum CS 1000 od společnosti Jokogawa. Opět roste zpracovatelská kapacita – z 1 200 t řepy denně na 1 500 t a následně až na konečné tři tisíce tun za 24 hodiny.

A opět se objevuje problém se zajištěním dostatku řepy. Cukrovka, která se pěstovala v blízkém okolí, jak se říkávalo „okolo komína“, již nemohla stačit. Tím spíš, že zemědělci vzhledem k evidentní postupné likvidaci českého cukrovarnictví omezovali osevní plochy. To cukrovar v posledních letech donutilo nakupovat řepu až na Jičínsku. Bylo nutné přistoupit k pobídkám – již v roce 2003 se O. Mořka, jednatel a generální ředitel v jedné osobě, obrátil dopisem na pěstitele s nabídkou padesátiprocentního podílu na společnosti. Zemědělcům byly také vypláceny předkampaňové zálohy. Ale již dříve se v zájmu využití výrobní kapacity ve Vrdech zpracovával i surový cukr z Ovčár nebo Nymburka.

V roce 1913 byl ředitelem cukrovaru Ing. Josef Winkler

Před hlavní bránou

Státní poradní sbor pro záležitosti cukrovarnických zaměstnanců v republice Československé při Zemském ústředním úřadu práce v Praze.

Číslo 100 C.

V Praze, 22. června 1927.

Kolektivní smlouva

pro zřizence a dělníky surovarů a rafinerií cukru včetně závodů smíšených v republice

Československé

na obchodní rok 1927/28,

uzavřená ve schůzi státního poradního sboru pro záležitosti cukrovarnických zaměstnanců v republice Československé, konané dne 22. června 1927.

Cukrovarské dělníky chránila ve 20. letech Kolektivní smlouva

Tabulka B (Mzdy a deputátní požitky stálého dělnictva v denní mzdě).

Kategorie dělnictva		Denní plat v korunách u závodů skupiny				Remunerační roční kor. č.	Cukr roční kg	Uhlí ročně dobré jakosti q
		I.	II.	III.	IV.			
Remeslníci	přes 22 roky	31	29	27	25	200	30	15 hnědého neb 10 černého
	pod 22 roky	28	26	24	22	150	15	
	Kvalifikovaní předáci jednotlivých stanic, kteří vykonávají i mimo kampani odbornou práci, stálé úkolové skupiny							
	všichni ostatní úplně vyspělí a zapracovaní dělníci	26	24	22	20	120	15	
Pomocné dělnictvo	Muži přes 18 let							
	Ženať mušové nebo živilé rodin 12 hnědého neb 8 černého (Jiho-moravské uhlí v dva a půl násobné dávce černého)							
	méně výkonní a méně vyspělí	24	22	20	18	120	15	
		14:50	12:50	11:50	10:50	100	10	
		12:50	10:50	8:50	7:50	50	5	

Nárok na peníze, uhlí i cukr v roce 1927

Cukr z Vrdů šel pro svoji kvalitu vždy velice dobře na odbyt, a to nejen v tuzemsku. Jako z jediného v rámci Kolínských cukrovarů putovala většina produkce do zahraničí. Tvrdí se, že v éře socialismu export zdejšího cukru do rozvojových zemí usnadňoval státu dovoz jižního ovoce pro předvánoční trh. Za dobu existence závodu opouštěl cukr jeho brány v nejrůznějších podobách. Jako kostky, moučka, nebo dokonce v pětilitrových homolích. Převážně však jako krystal v padesáti nebo stokilových pytlích. V 70. a 80. letech pak i v malospotřebitelských jedno nebo pětakilových baleních. Pro krystal si do Vrdů jezdili i pekaři z Moravy, ve velkém ho zde nakupovaly čokoládovny, likérky, výrobci nealkoholických nápojů, dětské stravy, rády ho odebíraly i včelařské spolky.

Kolik cukru se během půldruhého století ve Vrdech vyrobilo asi nedokáže nikdo spočítat. Tak trochu i vinou požáru, který v dubnu roku 2000 poničil laboratoře a kanceláře včetně

ODBOČKA „JEDNOTY CUKR. ZAMĚSTNANCŮ“ VE VRDECH
dovoluje si Vás zvát na

VIII. PLES

který pořádá dne 3. února 1940 v místnostech sokolovny. - Účinkuje chvalně známá hudba bratra M. Vostrovského osobním řízením. - Začátek o půl 7. hodině večerní. - Vstupné K 6,-, garde K 2,- vč. zem. dávky.

ú" ve Vrdech.

Cukrovarnické plesy byly populární i v 80. letech minulého století

archivu. Byl by to ale vlak o tisících vagonů. Vždyť jen v poslední kampani cukrovar vyrobil 45 000 tun „bílého zlata“. Ovšem obrat „cukrovar vyrobil“ je značně nepřesný, snad až nepatřičný. Vyráběli lidé, kterých se tu vystřídaly tisíce. Ve 30. letech minulého století v kampani pracovalo 900 zaměstnanců. V 90. letech to bylo stále ještě 600 lidí – po dvou stovkách na směně. Stálých přitom bylo kolem 120, ostatní byli kampaňoví brigádníci, kteří zastávali převážně práce, u kterých více než o kvalifikaci šlo o fyzickou sílu. Dost lidí přicházelo ze Slovenska (téměř polovina), z Ostravska, slušný výdělek zde hledaly romské party. V polovině 80. let tu zněla i ruština, v kampani tu pomáhali i sovětské vojáci „dočasně“ umístění na našem území. Mezi brigádníky byli neskuteční dríči ale občas i osoby s kriminální minulostí, případně současností. Návštěvy policie, tehdy Veřejné bezpečnosti, tu byly velmi časté, docházelo i k honičkám jako vystřiženým z filmu. Přestože každý pracovník měl nárok na určitý příděl cukru, pravidelně se objevovaly i pokusy – neúspěšné, ale i úspěšné – o krádeže, a to nejen v malém. Nejmenovaný zdroj připouští, že se tak za kampaň mohl „vypařit“ nějaký ten vagon.

Proč stojí stroje,
proč mlčí a drží klid,
proč netočí se Mík...

Oznamujeme všem přátelům a známým, že dne 3.3.1998 byl ukončen provoz cukrovaru V R D Y , který by se v tomto roce dožil 142 let. Po krátkém vyklizení pracovního stolu tiskneme naposledy písničky 31.3.1998 ve 14.30 hodin.

Poslední rozloučení s pozůstalými se koná dne 27.3.1998 v 18.00 ve vinárně ve Vrdech, pro pamětníky bývalý hotel Rossler. K poslechu a tanci vyhrává p.Perlik.

Přítomné prosíme, aby se zdrželi jakýchkoliv vulgárních projevů a přímým pozůstalým neblahopřáli.

Za pozůstalé:

Výrobní technici cukrovaru ve Vrdech
Energetik
Strojmistr
Elektromistr
Chemický cukrovaru Vrdy

Autobus pro účastníky přistaven nebude, doprava vlastní po dvou nebo po čtyřech, mobilní i nemobilní.

Poslední valčík

Nad Vrdy se zamarčilo
vláček smutně zahoukal
po koleji vleče zvěsti
které nikdo nečekal

Moudrá rada zasedala
hlas proti nám každý dal
nás mluví byla marná
zavřeli nám cukrovar

V pátek večer se loučíme
více už se nesejdeme
na ten zlatý cukrováček
často si vzpomene

Pláče vrba i ten topol
ptáček tiše zapípal
cukrovar již nepojede
Francouz nám ho navždy vzal

V Kutné Hoře se sejdeme
práci hledat budeme
může se stát každému z nás
že smutně žijeme

V březnu 1998 proběhlo smutné,
i když vlastně předčasné loučení

Podpůrný spolek cukrovarnických
zaměstnanců pro Vrdy a okolí.
V r d y 22.února 1941.
Vše: Ohlášeni výsledků voleb.

Tit.

Okresnímu úřadu,
v Čáslavi.

Oznamujeme zdvořile výsledek voleb a valné hromady
podpůrného spolku cukrov. zaměst. ve Vrdech, která se konala
dne 16. února 1941 u Růžek ve Vrdech.

1. Předsedou zvolen Josef Kroupa, zřiz. cukrovaru Vrdy 160.
2. Místopředs. " Josef Kodaš, " " " " Vrdy / nové domky /
3. Jednatel " Josef Štemberk " " " Dol. Bučice 113.
4. Pokladník " Stan. Krátký str. zámečník Vrdy 264.

Další členové výboru:
Brož Alois, Vízner Josef, Jukl Josef, Kropáček Jan, Truksa Č.
Parkačová Marie, Rulík František.

Prosíme, aby ot. úřad vzal sdělení naše laskavě
na vědomí a znamenáme se za:

předseda.

Podpůrný spolek cukrovarnických za
městnanců fungoval i v letech II. sv. války

S odstupem vyniknou v areálu lihovaru původní budovy

Ke zmínce o dřině se ještě krátce vraťme, konkrétně do cukerního skladu. Kdo tím provozem neprošel, asi by jen stěží uvěřil, že před koncem 20. století mohl být uprostřed Evropy provoz, kde si chlap u baličky hodí na záda metrákový pytel a s ním pak stoupá po lávkách na vrchol mnohametrové pyramidy. Kdo by to dnes chtěl dělat?

Jak se závod modernizoval, požadavků na pracovní síly ubývalo. V kampani 1997/8 to bylo již jen 85 lidí, tu úplně poslední v roce 2005 zvládlo pouhých 70 pracovníků.

Vše se radikálně změnilo v momentě, kdy se majitel rozhodl přebudovat závod ve Vrdech na výrobu bioetanolu – bezvodého lihu, sloužícího jako částečná náhražka ropných látek v motorových palivech. Cukrovar se definitivně změnil na Ethanol energy, a.s.. Instalace nové technologie začala v roce 2006. Tehdejšímu majiteli O. Mořkovi je nutno připsat k dobru, že se rozhodl využít značnou část původních, architektonicky cenných historických budov. Pod firmou Dehtochema Bitumat se však lihovar dlouho neohrářil. V roce 2011 do společnosti vstupují noví akcionáři, přičemž polovinu akcií získává zahraniční majitel.

Za „cukrovou érou“ Vrdů je tedy zřejmě jednou pro vždy tečka. Dodnes se různí názory na to, zda by zdejší výroba byla či nebyla v současnosti udržitelná. Některé hlasy argumentují tím, že nyní, kdy padly cukerní kvóty, kterými Evropská unie škrtila produkci, existují podmínky pro zachování cukrovaru. Nicméně úvahy jsou jedna věc a realita druhá. Skutečností však již navždy zůstane, že nebyt cukru, nebyly by dnes Vrdy tím, čím jsou.

Karel Kropáček

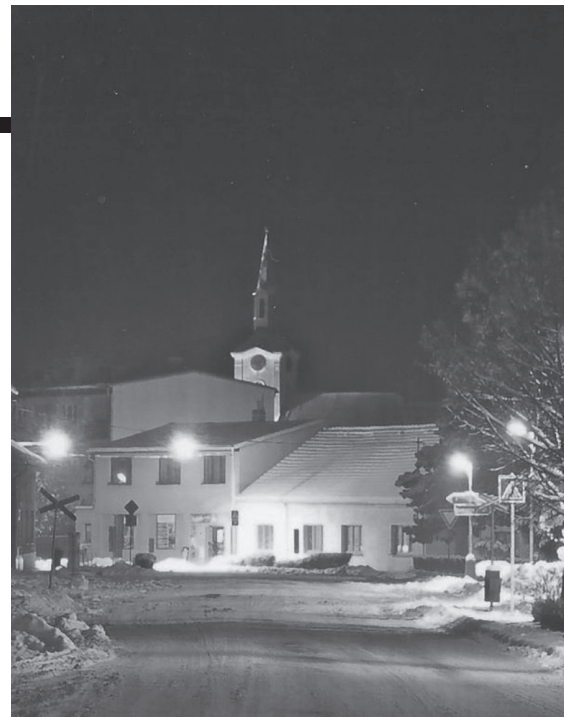
(Autor děkuje za pomoc při shromažďování informací společnosti Ethanol energy, a.s., Státnímu okresnímu archivu v Kutné Hoře, Městskému muzeu Čáslav, Františku Křížovi a Františku Štěrbovi.)

Se zrodem lihovaru mizely části cukrovaru

ZIMA 2016/2017 V NAŠÍ OBCI NA FOTOGRAFIÍCH PANA FRANTIŠKA KŘÍŽE

PRANOSTIKY (POKRAČOVÁNÍ)

BŘEZEN

Březen bez vody, duben bez trávy.
Sníh březnový bývá škodlivý.
Mrzne-li desátého března, mrzne potom ještě 40 dní.
Je-li na sv. Josefa pěkně, bude úrodný rok, prší-li nebo padá-li sníh, bude mokro a neúroda. Jaro zvěstuje zvěstování, ale zimy ještě nevyhání.
Panny Marie zvěstování zelených semen rozsévání.
Na P. M. Zvěstování kdybys travičku palici do země tloukl, už ji tam nedostaneš. Velikonoce. Na Zelený čtvrtek zasívej hrách.
Velký pátek deštivý dělá rok zízivý.
Vychází-li slunce na Velký pátek jasně, bude úrodný rok.
Na Boží-li hroby prší, sucho úrodu poruší.
Prší-li na Boží hod velikonoční, bude málo píce (budou všechny neděle do svatodušních svátků deštivé).

DUBEN

Duben ještě za kamny budem.
Kam se první bouřka nese, ostatní za ní táhnou.
Jedna vlašťovka jara nedělá.
Třináctý týden sedláku země hýbej.
Hřmí-li v dubnu, konec mrazům.
Mokrý duben –hojně ovoce.
Je-li na sv. Jiří mraz, bude i pod křovím oves (úroda).
Jiří a Marek mrazem nás zalek.

KVĚTEN

Mokrý máj, v stodole ráj.
Když máj vláhy nedá, červen se předá.
Prší-li na prvního máje, bude později sucho a neurodí se seno, prší-li v noci, bude úrodný rok.
Ledoví muži: přicházejí mrazíky a pálí stromy.
Když se v máji ozve hrom, chyt kámen nebo strom (budeš silný).
Svatba v máji volá na máry (pověra).

ČERVEN

Červen studený-sedlák krčí rameny.
Jaký červen, takový i prosinec.
Netřeba v červnu o déšť prositi, přijde, jak začnem kositi(trávu).
Kolik dní kukačka po sv. Janu kuká, za tolik zlatých bude žito.
Do Jana Křtitele nechval ječmene.
Na Petra a Pavla den jasný a čistý, rok úrodný bude jistý.

-fk-

ROZHOVOR S PANEM VÁCLAVEM MUSÍLKEM, RODÁKEM A KAPELNÍKEM VĚNOVANKY

**1) Jak se pane Musílek Věnovance koncertovalo v roce 2016?
Je náročné udržet kapelu pohromadě?**

Dechová hudba Věnovanka absolvovala v roce 2016 celkem 28 vystoupení. Vzhledem k tomu, že v kapele máme partu super lidí, ze kterých energie přímo vyzařuje, jsme vše zvládli s bravurou. Práce s takovým kolektivem s sebou přináší samozřejmě mnoho radostí i starostí. Celkově mě to však dává další energii do práce a muziky. Kdybych to shrnul, tak Věnovanka má za sebou 4 roky působení na dechovkové scéně a jsme opravdu rádi, že se naše publikum neustále rozrůstá, sbíráme vavříny a snažíme se oslovit i mladší publikum „moderní“ hudbou.

2) Jak jste se vy sám dostal k dechové hudbě a proč zrovna dechovka?

U nás v rodině jsme vždycky měli nějakého toho muzikanta. Děda hrával na harmoniku, taťka na klavír a já jsem nejprve hrál na klavír, který mimo jiné stále máme přes půlku obýváku, ale v 10-ti letech jsem začal hrát v ZUŠ v Čáslavi na trubku a zůstalo mi to až do dnes.

3) Kde vznikl název Věnovanka?

Název Věnovanka vznikl podle polky Antonína Žváčka – Věnovaná. V podstatě to bylo tak, že mi chyběla hra na trubku v době, kdy v Čáslavi zanikl mládežnický dechový orchestr, tak jsem si věnoval – Věnovanku. (úsměv)

4) Jaký je věkový průměr muzikantů Věnovanky?

Věkový průměr Věnovanky je – světe div se, čím dál nižší. V momentální chvíli je to pouhých 21 let.

5) Jaká je práce s tak mladými amatérskými muzikanty?

Práce s mladými lidmi je složitá, ale naplňuje mě. Nevyměnil bych jí za nic na světě a myslím, že i v naší interpretaci skladeb je cítit velká práce, odhodlanost i pokora k dechové hudbě.

6) Jak často a kde zkoušíte?

Zkoušíme v ZUŠ v Čáslavi. Snažíme se 1x do týdne, i když ne vždy se to podaří. Tímto bych chtěl moc poděkovat městu Čáslav a ZUŠ za poskytnutí prostor pro zkoušení. Bez této podpory bychom si nemohli plnit sny a troufnu říct produkovat takto energickou muziku.

7) Má Věnovanka již nějaké úspěchy?

Ano, máme celkem 2 zlaté pásma z mezinárodního festivalu Vejvodova Zbraslav i ceny poroty za nejlépe provedenou skladbu či sólové výkony. Sám osobně však považuji za největší úspěch natočení CD Splněná přání. Dále pak pořádání pravidelných koncertů s celebritou (Josef Vejvoda, Václav Hlaváček...) a letos se můžete těšit na pana Josefa Zímu!

8) Když se tak koukám na Věnovanku, tak si myslím, že dechová hudba jen tak nevymře, co myslíte?

Myslím si a pevně doufám, že ne! Pokud budeme všichni zdraví a budeme se navzájem podporovat a nic zásadního se nestane, tak se můžete těšit na spoustu dalších krásných písniček.

9) Máte nějaké podporovatele ve vašem regionu?

Naším největším podporovatelem jsou rodiče, město Čáslav a KOPOS KOLÍN a.s. za což jim moc děkujeme. Touto cestou bych chtěl požádat všechny čtenáře o podporu naší dechovky. Neváhejte a koukněte se na naše [www stránky](http://www.venovanka.cz) www.venovanka.cz a budeme rádi za jakýkoliv příspěvek či podporu.

10) Jaké jsou plány Věnovanky do budoucna, čeho byste ještě chtěli dosáhnout?

Plány jsou jednoduché: V roce 2017 vyrazit na největší evropský šampionát české a moravské dechovky konaný v Německu. Reprezentovat zde Čáslav i celou Českou republiku.

11) Jaké jsou Vaše nejbližší vystoupení, kde Vás mohou posluchači slyšet?

Připravujeme především vystoupení dne 22. dubna 2017 od 17 hodin v Dusíkově divadle v Čáslavi spolu s Pepíčkem Zímou. Neváhejte a přijďte se na nás podívat a poslechnout si nádhernou dechovku v podání držitele ceny Thálie. Více informací o nás naleznete na www.venovanka.cz. Vstupenky objednávejte na tel: 327 312 139 nebo 327 300 265. Děkujeme Vám všem za přízeň!

Děkuji za rozhovor a přeji hodně úspěchů.

-mly-

MLADŠÍ PŘÍPRAVKA VYHRÁLA PŘEDVÁNOČNÍ TURNAJ V PŘELOUČI

1. Slavoj Vrdy
2. Velký Osek
3. Valy
4. Přelouč
5. Světlá nad Sázavou

Získali jsme i ceny pro nejlepšího střelce a nejlepšího hráče. Děkuji všem hráčům i rodičům.

Karel Truksa, TJ Slavoj Vrd

PŘEDVÁNOČNÍ ČAS V MŠ 1VRDY

Adventní čas jsme přivolali s rodiči a dětmi pomocí vonících perníčků. Ty jsme krásně nazdobili cukrovou polevou a společně si užili příjemné odpoledne. Na závěr jsme před školou slavnostně rozsvítili stromeček.

Jitka Truksová, ředitelka MŠ 1

LYŽE 2017

Dne 7. 1. 2017 vyrazilo 23 dětí ze sedmých tříd ZŠ Vrdy obecním autobusem na hory. Cíl cesty byl Bedřichov v Jizerských horách. Letošní počasí bylo velmi příznivé a tak na nás čekalo hodně sněhu a výborné lyžařské podmínky. Děti byly seznámeny s pravidly bezpečného pohybu na sjezdovce a navštívily i budovu Horské služby, jejíž zaměstnanec je seznámil podrobněji s prací horských záchranářů. Všichni lyžaři a lyžařky zdárně zvládli závěrečný slalom. Letošní novinkou byla instruktorka snowboardingu z Gymnázia v Čáslavi, díky níž se 5 žáků seznámilo se základy jízdy na snowboardu a všechny dokázaly v závěru týdne projet slalom. Pro některé děti bylo nové lyžování na běžkách. Dne 14. 1. 2017 jsme se vraceli domů plni zážitků a hlavně bez větších úrazů. Tak zase za rok. Horám ZDAR!!!

Mgr. Jana Francová

VÁNOČNÍ NOHEJBALOVÝ TURNAJ

17. ročník turnaje trojic Vánoční Vrdy kvalitně obsazený a kvalitně uspořádaný. Letos se na postu nejvyšším objevila domácí sestava.

Ráno se ukázalo devět sestav, když poslední desátá se odhlásila v noci před turnajem a náhradníci už nestihli zareagovat. V sestavách se objevila řada ligových hráčů a tak byla úroveň vysoká a taktéž překvapivě vyrovnaná. Kupříkladu finalisté ztratili v základní skupině body proti týmu, který se umístil jako poslední. Hrál se podle ustálených pravidel – tedy na tři dopady, dva vítězné sety, osmičlenné play-off. Taktéž pohodová atmosféra nechyběla.

Vítězem se nakonec stala domácí sestava označená písmenem "C" (Rezek, Kyliánek, Havránek J.), která ve finále skolila 2 a 1/2 Chlapa (Doucek, Vrtiška, Frank). Třetí místo po obdivuhodné otočce ve třetím setu získal Ždírec (Novotný, Voldan, Ilich) nad pardubickými MněNe – tedy Mnětice, Němčice (Hoffman, Konečný, Kučera).

Michal Němec

STARŠÍ PŘÍPRAVKA VYHRÁLA TURNAJ V TŘEMOŠNICI

1. Slavoj Vrdy
2. Golčův Jeníkov
3. Horní Bradlo
4. Třemošnice 2006
5. Třemošnice 2007
6. Ronov nad Doubravou

S prvním místem si odvážíme cenu pro nejlepšího hráče, kterou získala Eliška Truksová. Děkuji hráčům za předvedenou hru a rodičům za podporu.

Karel Truksa, TJ Slavoj Vrdy

Foto: Jana Slávková

PLAVÁNÍ DOROSTU SDH

Tento den nebyl jen o zábavě, ale také o zkušenostech jak zachránit tonoucího člověka.

Celorepubliková akce, do které se aktivně zapojili i naši občané. Dne 14. prosince 2017 si společně zazpívali koledy v Jasmínové ulici za doprovodu heligonky pana Miroslava Havránka.

-mly-

"ČESKO HRAJE KOLEDY"

VÁNOČNÍ VÝSTAVA

...opět povedená a nádherná. Děkujeme všem, kteří se podíleli na její realizaci, MŠ 1 Vrdy, MŠ II Vrdy, ZŠ Vrdy, místní občané a zaměstnankyně TS Vrdy. Musíme pochválit a poděkovat i všem návštěvníkům, kterých bylo opravdu hodně.

-mly-

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2017

Výtěžek letošní Tříkrálové sbírky za celou obec Vrdy činil 41.091 Kč!!! Všem dětem – skautům a všem přispěvatelům patří velký dík.

-mly-

DRÁČEK

Jménem Dětského koutku Dráček bych chtěla mnohokrát poděkovat všem zúčastněným maminkám a jejich ratolestem za účast při Mikulášské nadílce, která se v koutku konala 1. 12. 2016. Navštívil nás Mikuláš s andílkem, děti jim na uvítanou řekly básničku a za to od nich dostaly spoustu dobrot. O týden později se v koutku opět nadělovalo, tentokrát jsme si udělali "Štědrý večer". Děti našly pod stromčkem od Ježíška velkou hromadu dárků a každý si odnesl nějakou drobnost i domů. Věřím, že si to všechny děti a maminky parádně užily a nelitují společně strávených chvil. Velké díky patří firmě Lahůdky Dušek, bez jejichž sponzorského daru bychom tak štědou Mikulášskou a vánoční nadílku nemohli financovat.

Za Dětský koutek Dráček
Jitka Dušková

MIKULÁŠ

VÁNOČNÍ TVOŘENÍ DOROSTU SDH VRDY

DĚTSKÝ KOUTEK DRÁČEK

Vás zve na setkání maminek s dětmi od 1. roku

- **KDY:** každé úterý a čtvrtek od 9 do 11 hodin
- **KDE:** Místní knihovna Vrды (sídlo Tylova 25, Dolní Bučice), 1. patro
- **S SEBOU:** Přezůvky, svačinku a dobrou náladu
- **KONTAKT:**
Mobil: 607 880 763 (Jitka Dušková)
koutekdracek@seznam.cz
- **WWW.KOUTEKDRACEK.WEBNODE.CZ**

MLADÁ RODINA KOUPI RODINNÝ DOMEK VE VRDECH NEBO V DOLNÍCH BUČICÍCH.

Na nabídky realitních makléřů nereagujeme.
Telefon 737 134 199.

Firma RaP Energo spol. s r.o.,
zabývající se výrobou el. rozvaděčů
a elektromontážemi nn, přijme do trvalého
pracovního poměru elektrikáře.

- **Nabízíme:**
 - jednosměnný provoz
 - dobré platové ohodnocení
(nástupní plat 20000 Kč – po zapracování
navýšení platu dle dohody)
 - příplatky na stravování
 - místo výkonu práce: Vrды
- **Požadujeme:**
 - vzdělání v oboru elektro
 - řidičský průkaz skupiny B
 - spolehlivost, schopnost pracovat v týmu
 - trestní bezúhonnost
- Více informací na tel. **773 630 260**,
nebo na **www.rapenergo.cz**
email: info@rapenergo.cz

NOVÁ TECHNIKA PRO TS VRDY

PROFI SEKAČKA

BOURÁNÍ V ETAHNOL ENERGY, a.s.

LEDOVÁNÍ

Obecní listy vydává Obecní úřad Vrды, Smetanovo náměstí 28, 285 71 Vrды | IČO 00256616 | telefon +420 313 035 900 | mobil +420 602 595 020 | pod ev. č. MK ČR E 20022 | náklad 750 ks | ZDARMA | č. 05/2016 vychází 15. února 2017 | za věcnou správnost příspěvků odpovídají autoři | vydavatel si vyhrazuje právo případného krácení, jazykové korektury a výběru poskytnutých příspěvků | nevyžádané rukopisy nevracíme | redakce: Ing. Miloš Mlynka – milos.mlynka@obecvrды.cz, František Kríž – frantisek.kriz57@seznam.cz, Tomáš Hnátek – TH.Tomas@email.cz, Michal Dušek – michal.dusek@centrum.cz | grafika: Lucie Musilová – lucie.musil@seznam.cz, Andrea Michálková – jedenapulgrafika@email.cz | Jazyková úprava: Emilie Heiserová | tisk: Ofsetová tiskárna Ivan Vopelák, Starý Kolín, www.tiskvopelak.cz |

distribuční místa | Obecní úřad Vrды | Smíšené zboží Domino, Vrды | obchod Student – Jiří Šafář, Dolní Bučice | DUŠEK & dušek – lahůdky, potraviny, masna | Hostinec U Bucků, Zbyslav | Místní knihovna Vrды | prodejna Smíšeného zboží Horní Bučice | benzínová čerpací stanice Dolní Bučice | elektronická verze ke stažení na webových stránkách obce: **www.obecvrды.cz**